

Op 19 november ging het over zeelelies of Crinoidea. Een klasse van de Crinozoa. De zeelelies kwamen in het ordovicium tot ontwikkeling.

In het cambrium is slechts een primitieve soort bekend uit de Burgess Shale.

Verwarrend hierbij is de klasse Eocrinoidea, deze had al een vijfstralige symmetrische structuur en lijkt op een zeelelie. De bekendste vorm is de *Gogia spiralis* uit het midden-cambrium van Utah. Rob kon hier een exemplaar van laten zien.

De bloeitijd van de echte zeelelies loopt van het siluur tot en met het onder-carboon. Rob had een aantal prachtig uitgerepareerde exemplaren uit het onder-carboon van Crawfordsville Indiana.

Belangstellenden kunnen op www.fossilmuseum.net een aantal foto's van zeelelies bekijken van deze vindplaats.

Klikken op Fossil-Sites, dan op Crawfordsville Indiana Crinoids en vervolgens op Crawfordsville Crinoid Gallery.

De zeelelies worden ingedeeld in een viertal onderklassen:

1. Inadunata
2. Flexibilia
3. Camerata
4. Articulata

De eerste drie onderklassen stierven ruw weg in het paleozoïcum uit.

Bijna alle mesozoïsche en jongere soorten behoren tot de Articulata.

Bij de Inadunata en de Camerata zijn de kelkplaten onbeweeglijk van elkaar. Het verschil zit in de armen, de onderste delen van de Camerata maken deel uit van de kelk terwijl die van de Inadunata vrij waren.

Bij de Flexibilia, zijn zoals de naam al laat vermoeden, de platen van de kelk niet vast met elkaar verbonden maar flexibel ten opzichte van elkaar.

Een voorbeeld van de Camerata is de midden-devonische Hexacrinites, een voorbeeld van de Inadunata is de Cupressonites eveneens uit het midden-devoon. Jaap en Rob konden een aantal exemplaren laten zien.

Rob had ook een fraaie vertegenwoordiger van de onderklasse Flexibilia, eveneens uit het midden-devoon van de Eifel en wel een *Eucalyptocrinus rosaceus*.

Van de Articulata konden diverse exemplaren worden getoond zoals de *Encrinus lilliformis* uit de boven-muschelkalk, *Apicrinus elegans* uit het bathonien, en *Bourgettocrinus* uit het campanien.

Wat zwerfstenen betreft: stengeldelen en afdrukken hiervan worden in ordovicische en silurische kalken vaak aangetroffen, ook in de baksteenkalken

uit het oostelijk grind, verder in de al dan niet verkiezelde kolenkalk en onder-devonische zandstenen uit het zuidelijk grind.

Bijzonder was een vondst van een ijzerconcretie uit Markelo van hauterivien ouderdom met zeeleliestengeldelen.

Een enkele keer wordt er in het zwerfsteenmateriaal een kelk aangetroffen, Rob toonde een losse kelk uit het Maas grind. Een Millericrinus uit het oxfordien. Jaap heeft een versleten gesteelde kelk annex kroon in een silurische zwerfsteen van naar Rob meent een Crotalocrinites

Momenteel zijn er nog 630 soorten zeelelies, waarvan 80 relictvormen in dieper water van 150 tot 1000 meter. De rest (550 soorten) is steelloos.

Gogia spiralis, een eocrinoïde
tijdvak : midden-cambrium
Wheeler formatie
vp: Utah
kollektie R.v.Vlekkert

Onder-devonische zandsteen.
met door ijzeroxyde
roodgekleurde afdrukken van
stengeldelen van een zeelelie
tijdvak : onder-devoon
vp: Vrasselt Dld 2001
kollektie J.Dreef

Literatuur:

- Het Keienboek 6-druk door P. van der Lijn
- Gea 1987-1: De Eifel
- Wibellose Tiere der Vorzeit door U.Lehmann en G.Hillmer
- www.fossilmuseum.net
- De geschiedenis van het leven, deel 1 Precambrium en Cambrium
door J.F. Geys
- De geschiedenis van het leven, deel 2 Ordovicium door J.F. Geys
- De geschiedenis van het leven, deel 3 Siluur door J.F. Geys
- De geschiedenis van het leven, deel 4 Devoon door J.F. Geys
- De geschiedenis van het leven, deel 5a Carboon- Invertebraten
door J.F. Geys

J.D.